

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. rugsėjo 21 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė – Pamatinis sprendimas 2008/675/TVR – Taikymo sritis – Atsižvelgimas į ankstesnį kitoje valstybėje priimtą apkaltinamąjį nuosprendį skiriant subendrintą bausmę naujoje baudžiamojoje byloje – Prieš tai vykdoma nacionalinė šio nuosprendžio pripažinimo procedūra – Šioje kitoje valstybėje narėje skirtos bausmės vykdymo tvarkos pakeitimas“

Byloje C-171/16

dėl *Sofiyski Rayonen sad* (Sofijos apylinkės teismas, Bulgarija) 2016 m. kovo 7 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2016 m. kovo 24 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Trayan Beshkov

prieš

Sofiyska gradska prokuratura

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas J. L. da Cruz Vilaça, Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas A. Tizzano (pranešėjas), teisėjai M. Berger, A. Borg Barthet ir E. Levits,

generalinis advokatas Y. Bot,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos L. Březinová, taip pat M. Smolek ir J. Vláčil,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos G. Eberhard,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
- Europos Komisijos, atstovaujamos S. Grünheid ir P. Mihaylova,

susipažinęs su 2017 m. gegužės 17 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: bulgarų.

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2008 m. liepos 24 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/675/TVR dėl atsižvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybėse narėse naujose baudžiamosiose bylose (OL L 220, 2008, p. 32) išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Trayan Beshkov *Sofiyiski Rayonen sad* (Sofijos apylinkės teismas, Bulgarija) pateiktą pareiškimą, kuriame jis to teismo prašė atsižvelgti į kitos valstybės narės teismo anksčiau dėl jo paskelbtą apkaltinamąjį nuosprendį.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Pamatinio sprendimo 2008/675 2, 5–7 ir 13 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:
 - „2) Remdamasi Tamperės Europos Vadovų Tarybos išvadomis, 2000 m. lapkričio 29 d. Taryba priėmė Priemonių programą, skirtą sprendimų baudžiamosiose bylose abipusio pripažinimo principo įgyvendinimui <...>, kurioje numatyta „priimti vieną ar kelis dokumentus, nustatančius principą, pagal kurį valstybės narės teismas turi galėti atsižvelgti į kitų valstybių narių teismų priimtus galutinius nuosprendžius baudžiamosiose bylose, kad galėtų įvertinti teisės pažeidėjo įvykdytus pažeidimus ir nustatyti recidyvą bei nustatyti taikytinos bausmės rūšį bei jos vykdymui reikalingą tvarką“.
- <...>
- 5) Reikėtų patvirtinti principą, kad valstybės narės kitose valstybėse narėse priimtam apkaltinamajam nuosprendžiui turėtų priskirti teisinės pasekmės, lygiavertės jos teismų pagal nacionalinę teisę priimtų apkaltinamųjų nuosprendžių pasekmėms, neatsižvelgiant į tai, ar pagal nacionalinę teisę šios pasekmės laikomos su byla susijusiais faktais ar procesinės arba materialinės teisės klausimais. Tačiau šiuo pamatiniu sprendimu nesiekama suderinti pagal įvairius nacionalinius [nacionalinės] teisės aktus priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius ir galiojančius ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, o pareiga atsižvelgti į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius egzistuoja tik tiek, kiek pagal nacionalinę teisę atsižvelgiama į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius.
- 6) Skirtingai nei kitų dokumentų, šio pamatinio sprendimo tikslas nėra vienoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo vykdymas kitoje valstybėje narėje; juo siekiama sudaryti sąlygas tam, kad į vienoje valstybėje narėje priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį būtų atsižvelgta kitoje valstybėje narėje nagrinėjant naujas baudžiamąsias bylas tiek, kiek į tos kitos valstybės narės teismų priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius atsižvelgiama pagal tos valstybės narės teisės aktus.
- <...>
- 7) Kitoje valstybėje narėje priimto apkaltinamojo nuosprendžio pasekmės turėtų būti lygiavertės nacionalinių sprendimų pasekmėms baudžiamosios bylos ikiteisminio tyrimo metu, teismo nagrinėjimo metu ir nuosprendžio vykdymo metu.

<...>

13) Šiuo pamatiniu sprendimu pripažįstami įvairūs vidaus sprendimai ir procedūros, reikalingi tam, kad būtų atsižvelgta į kitoje valstybėje narėje priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį. Galimybės peržiūrėti ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį nesuteikimas neturėtų trukdyti valstybei narei prireikus priimti sprendimą, kuriuo tokiam ankstesniam apkaltinamajam nuosprendžiui priskiriamos lygiavertės teisinės pasekmės. Tačiau priimant sprendimą taikomomis procedūromis, atsižvelgiant į laiką, procedūras ar privalomus formalumus, neturėtų būti neįmanoma kitoje valstybėje narėje priimtam ankstesniam apkaltinamajam nuosprendžiui priskirti lygiavertės teisinės pasekmės.“

4 Minėto pamatinio sprendimo 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šio pamatinio sprendimo tikslas – nustatyti sąlygas, kuriomis valstybėje narėje nagrinėjamoje baudžiamojoje byloje prieš tam tikrą asmenį atsižvelgiama į ankstesnius kitose valstybėse narėse dėl to paties asmens priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius dėl kitų faktų.“

5 Pamatinio sprendimo 3 straipsnio „Atsižvelgimas naujoje baudžiamojoje byloje į kitoje valstybėje narėje priimtą apkaltinamąjį nuosprendį“ 1–4 dalyse numatyta:

„1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad baudžiamojoje byloje prieš tam tikrą asmenį į ankstesnius kitose valstybėse narėse dėl to paties asmens priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius dėl kitų faktų, apie kuriuos buvo gauta informacija pagal taikomus dokumentus dėl tarpusavio teisinės pagalbos arba keitimosi informacija apie teistumą, būtų atsižvelgta tokia apimtimi, kokia atsižvelgiama į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius, ir kad jiems būtų priskirtos teisinės pasekmės, lygiavertės toms, kurios pagal nacionalinę teisę priskiriamos ankstesniems nacionaliniams apkaltinamiesiems nuosprendžiams.

2. 1 dalis taikoma atliekant ikiteisminį tyrimą, teismo nagrinėjimo metu ir vykdamas apkaltinamąjį nuosprendį, visų pirma atsižvelgiant į taikytinas procesines taisykles, įskaitant taisykles, susijusias su laikinu sulaikymu, teisės pažeidimo sąvokos apibrėžimu, bausmės rūšimi bei dydžiu, ir taisykles, reglamentuojančias sprendimo vykdymą.

3. Atsižvelgimo į ankstesnius kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, kaip numatyta 1 dalyje, pasekmės negali būti ankstesnių apkaltinamųjų nuosprendžių ir visų su jų vykdymu susijusių sprendimų užprotestavimas, panaikinimas ar peržiūrėjimas naują bylą nagrinėjančioje valstybėje narėje.

4. Remiantis 3 dalimi, 1 dalis netaikoma, jei, tuo atveju, jei ankstesnis apkaltinamasis nuosprendis būtų buvęs nacionalinis apkaltinamasis nuosprendis, priimtas naują bylą nagrinėjančioje valstybėje narėje, pagal tos valstybės narės nacionalinę teisę atsižvelgiant į ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį būtų užprotestuojamas, panaikinamas arba peržiūrimas ankstesnis apkaltinamasis nuosprendis arba su jo vykdymu susijęs sprendimas.“

Bulgarijos teisė

Baudžiamasis kodeksas

6 Nuo 2011 m. gegužės 27 d. galiojusios redakcijos *Nakazatelen kodeks* (Baudžiamasis kodeksas) 8 straipsnio 2 dalyje, kuria Pamatinis sprendimas 2008/675 perkeltas į Bulgarijos teisę, nustatyta:

„Į įsiteisėjusį kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje priimtą apkaltinamąjį nuosprendį dėl veikos, kuri pagal Bulgarijos Baudžiamąjį kodeksą laikoma nusikaltimu, atsižvelgiama bet kurioje baudžiamojoje byloje, iškeltoje Bulgarijos Respublikoje dėl to paties asmens.“

7 Šio kodekso 23 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Kai viena veika padaryti keli nusikaltimai arba vienas asmuo įvykdė kelis atskirus nusikaltimus, dar neįsiteisėjęs apkaltinamajam nuosprendžiui dėl vieno iš jų, teismas, atskirai nustatęs bausmę už kiekvieną nusikaltimą, skiria griežčiausią iš jų.“

8 Minėto kodekso 25 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. [23 straipsnio] nuostatos taip pat taikomos, kai asmuo nuteistas atskirais apkaltinamaisiais nuosprendžiais.

2. Tais atvejais, kai vienu iš apkaltinamųjų nuosprendžių skirta bausmė atlikta visiškai ar iš dalies, ji atimama, jei yra tos pačios rūšies kaip nustatyta subendrinta atliktina bausmė.“

9 To paties kodekso 66 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Skyręs ne daugiau kaip trejų metų laisvės atėmimo bausmę, teismas gali atidėti paskirtos bausmės įvykdymą <...>, jei asmuo nėra nuteistas laisvės atėmimu už nusikaltimą, dėl kurio bylą kelia prokuratūra <...>.“

Baudžiamojo proceso kodeksas

10 *Nakazatelno-protsestualen kodeks* (Baudžiamojo proceso kodeksas) 4 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatyta:

„2. Bulgarijos Respublikos valdžios institucijos neturi vykdyti kitos valstybės priimto ir pagal Bulgarijos teisės aktus nepripažinto įsiteisėjusio apkaltinamojo nuosprendžio.

3. [2 dalies] nuostatos netaikomos, jei ratifikuotoje, paskelbtoje ir įsigaliojusioje tarptautinėje sutartyje, kurios viena iš šalių yra Bulgarijos Respublika, numatyta kitaip.“

11 Šio kodekso 463 straipsnyje, esančiame 36 skyriaus II skirsnyje „Užsienio valstybės teismo paskelbto apkaltinamojo nuosprendžio pripažinimas ir vykdymas“, numatyta:

„Bulgarijos Respublikos valdžios institucijos remdamosi 4 straipsnio 3 dalies nuostatomis pripažįsta ir vykdo įsiteisėjusį užsienio valstybės teismo apkaltinamąjį nuosprendį, jei:

- 1) veika, dėl kurios pateiktas prašymas, pagal Bulgarijos įstatymus laikoma nusikaltimu;
- 2) pagal Bulgarijos teisę vykdytojas gali būti traukiamas baudžiamojon atsakomybėn;
- 3) apkaltinamasis nuosprendis priimtas laikantis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, kurios viena iš šalių yra Bulgarijos Respublika, ir jos protokoluose numatytų principų;
- 4) vykdytojas nėra nuteistas už politinį nusikaltimą, su juo susijusią nusikalstamą veiką arba karo nusikaltimus;
- 5) Bulgarijos Respublika nėra pripažinusi kito užsienio valstybės teismo apkaltinamojo nuosprendžio dėl to paties asmens ir to paties nusikaltimo;
- 6) apkaltinamasis nuosprendis neprieštarauja pagrindiniams Bulgarijos baudžiamosios ir baudžiamojo proceso teisės principams.“

12 Minėto kodekso 465 straipsnyje, kuriame nurodytos tokio pripažinimo sąlygos, numatyta:

„1. Kitos valstybės kompetentinga valdžios institucija siunčia prašymą pripažinti Bulgarijos Respublikoje užsienio valstybės teismo apkaltinamąjį nuosprendį Teisingumo ministerijai.

2. Teisingumo ministerija perduoda prašymą kartu su prie jo pridėtu apkaltinamuoju nuosprendžiu ir kitais dokumentais nuteistojo gyvenamosios vietos *Okrazhen sad* (apygardos teismas). Jei nuteistasis valstybėje negyvena, prašymą turi išnagrinėti *Sofiyski gradski sad* (Sofijos miesto teismas).

<...>“

13 To paties kodekso 466 straipsnio 1 dalyje, kurioje apibrėžtos tokio pripažinimo pasekmės, nustatyta:

„Sprendimas, kuriuo pripažįstamas užsienio valstybės apkaltinamasis nuosprendis, turi tokią pačią galią kaip Bulgarijos teismo apkaltinamasis nuosprendis.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

14 2010 m. gruodžio 13 d. *Landesgericht Klagenfurt* (Klagenfurto apygardos teismas, Austrija) įsiteisėjusiu nuosprendžiu T. Beshkov buvo nuteistas už 2010 m. lapkričio 14 d. Austrijoje nusikalstamu būdu įgyto turto slėpimą aštuoniolikos mėnesių laisvės atėmimo bausme, iš jų šešių mėnesių bausmę atliekant faktiškai, o dvylikos mėnesių bausmės vykdymą atidedant trejiems metams. Dalis šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmės buvo atlikta, o nuo 2011 m. gegužės 14 d. buvo pradėtas skaičiuoti bausmės vykdymo atidėjimo laikotarpis.

15 Paskui 2013 m. balandžio 29 d. įsiteisėjusiu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuosprendžiu T. Beshkov buvo nuteistas vienu metų laisvės atėmimo bausme už tai, kad 2008 m. lapkričio 19 d. Sofijoje (Bulgarija) padarė nusikaltimą – nesunkų kūno sužalojimą iš chuliganiškų paskatų, sukėlusį sveikatos sutrikimą. Kadangi T. Beshkov buvo ieškomas, nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimo dieną ši bausmė dar nebuvo įvykdyta.

16 2015 m. gegužės 14 d. T. Beshkov, remdamasis Baudžiamojo kodekso 23 straipsnio 1 dalimi ir 25 straipsnio 1 dalimi, per savo *ad litem* igaliotą gynėją pateikė *Sofiyski Rayonen sad* (Sofijos apylinkės teismas) prašymą skirti jam vykdymo tikslais vieną subendrintą laisvės atėmimo bausmę, prilygstančią griežčiausiai iš 2010 m. gruodžio 13 d. *Landesgericht Klagenfurt* (Klagenfurto apygardos teismas) nuosprendžiu ir 2013 m. balandžio 29 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuosprendžiu paskirtų bausmių.

17 Iš tikrųjų abiejose minėtose nuostatose numatyta, be kita ko, kad tais atvejais, kai asmuo padaro kelis atskirus nusikaltimus dar neįsiteisėjęs atskiriems apkaltinamiesiems nuosprendžiams (kuriais skirtos atskiros bausmės) dėl kiekvieno iš jų, nacionalinis teismas šių bausmių vykdymo tikslais skiria tam asmeniui vieną subendrintą bausmę, prilygstančią griežčiausiai iš pirma paskirtų bausmių. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą iš esmės matyti, kad šiuo atveju griežčiausia bausmė apima pradines švelnesnes bausmes. Be to, iš minėtų nuostatų matyti, kad tada, kai viena iš pradinių bausmių jau yra visiškai ar iš dalies įvykdyta, vykdymo tikslais ji atimama iš subendrintos bausmės, jei yra tos pačios rūšies kaip pastaroji.

18 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, kaip matyti iš didžiosios dalies nacionalinės jurisprudencijos ir kaip tvirtina *Sofiyska rayonna prokuratura* (Sofijos apygardos prokuratūra, Bulgarija), atsižvelgiant, be kita ko, į Baudžiamojo proceso kodekso 4 straipsnio 2 dalį, neįmanoma skiriant subendrintą bausmę atsižvelgti į bausmę, skirtą ankstesniu kitos valstybės narės teismo apkaltinamuoju nuosprendžiu, prieš tai Bulgarijos kompetentingam teismui nepripažinus šio nuosprendžio pagal, be kita ko, šio kodekso 463–466 straipsniuose numatytą specialią užsienio teismų

priimtų apkaltinamųjų nuosprendžių pripažinimo ir vykdymo procedūrą. Atsižvelgdamas į šią jurisprudenciją prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar tam, kad būtų galima patenkinti T. Beshkov pareiškimą, *Landesgericht Klagenfurt* (Klagenfurto apygardos teismas) apkaltinamasis nuosprendis iš pradžių turi būti pripažintas, be kita ko, pagal minėtus 463–466 straipsnius, o gal, kaip nurodo T. Beshkov, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis Baudžiamojo kodekso 8 straipsnio 2 dalimi, kuria į Bulgarijos teisę perkeltas Pamatinis sprendimas 2008/675, gali arba turi pritarti šiam pareiškimui be tokio išankstinio pripažinimo.

- 19 Iš esmės šis teismas mano, kad siekiant atsakyti į tokį klausimą reikia nustatyti, ar pamatinis sprendimas taikomas bylai, kaip antai pagrindinei, kurioje prašoma vykdymo tikslais skirti subendrintą laisvės atėmimo bausmę, atsižvelgiant į kitos valstybės narės teismo priimtą apkaltinamąjį nuosprendį ir ypač tuo nuosprendžiu nuteistam asmeniui skirtą laisvės atėmimo bausmę.
- 20 Atsakius į šį klausimą teigiamai ir jeigu prieš atsižvelgimą į *Landesgericht Klagenfurt* (Klagenfurto apygardos teismas) apkaltinamąjį nuosprendį nagrinėjamu atveju turėtų vykti, be kita ko, Baudžiamojo proceso kodekso 463–466 straipsniuose numatyta pripažinimo procedūra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat teiraujasi dėl šios procedūros atitikties pamatiniam sprendimui, nes šios procedūros negali tiesiogiai pradėti pats nuteistas asmuo.
- 21 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės pažymi, kad nors pagal galiojančius Bulgarijos teisės aktus bet kuris nuteistas asmuo gali pateikti kompetentingam Bulgarijos teismui prašymą skirti subendrintą bausmę pagal Baudžiamojo kodekso 23 ir 25 straipsnius, atitinkamose Baudžiamojo proceso kodekso nuostatose, be kita ko, jo 463–466 straipsniuose numatyta pripažinimo procedūra, atvirksčiai, gali būti pradėta tik kompetentingų Bulgarijos arba valstybės narės, kurioje buvo priimtas pirmas apkaltinamasis nuosprendis, valdžios institucijų iniciatyva. Darytina išvada, kad faktinėmis aplinkybėmis nuteistas asmuo negali pats pradėti procedūros dėl subendrintos bausmės skyrimo atsižvelgiant į anksčiau kitoje valstybėje narėje paskelbtą apkaltinamąjį nuosprendį, taip pat ir tada, kai kompetentingos valdžios institucijos nesiima veiksmų.
- 22 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar skiriant subendrintą bausmę atsižvelgiant į bausmę, kurią *Landesgericht Klagenfurt* (Klagenfurto apygardos teismas) skyrė T. Beshkov, pagal Pamatinį sprendimą 2008/675 draudžiama pakeisti pastarosios bausmės vykdymo tvarką. Iš tikrųjų, kadangi nagrinėjamu atveju šio teismo T. Beshkov skirta 18 mėn. laisvės atėmimo bausmė, iš jų 12 mėn. bausmės vykdymą atidedant, yra griežtesnė nei bausmė, kurią prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas skyrė 2013 m. balandžio 29 d. nuosprendžiu, šis privalo taikyti T. Beshkov subendrintą bausmę, atitinkančią tą pirmąją bausmę. Tačiau pagal Baudžiamojo kodekso 66 straipsnio 1 dalį T. Beshkov, kuris Bulgarijoje anksčiau kelis kartus jau buvo nuteistas laisvės atėmimo bausmėmis, negali būti nuteistas bausme atidedant jos vykdymą šioje valstybėje narėje. Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turėtų pakeisti *Landesgericht Klagenfurt* (Klagenfurto apygardos teismas) T. Beshkov skirtos bausmės vykdymo tvarką ir taikyti jam subendrintą 18 mėn. laisvės atėmimo bausmę, atimant iš jos Austrijoje jau atliktos laisvės atėmimo bausmės 6 mėn. laikotarpį.
- 23 Tokiomis aplinkybėmis *Sofiyski Rayonen sad* (Sofijos apylinkės teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Kaip reikia aiškinti pamatiniame sprendime [2008/675] pavartotą sąvoką „nauja baudžiamoji byla“; ar pagal ją tokia byla turi būti susijusi su kaltės dėl padaryto nusikaltimo nustatymu, o gal gali apimti ir bylą, kurioje pagal antros valstybės narės nacionalinę teisę ankstesniu teismo nuosprendžiu skirta bausmė turi apimti kitą sankciją arba būti į ją įskaityta, ar ji turi būti įvykdyta atskirai?

2. Ar Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 1 dalį, siejamą su 13 konstatuojamąja dalimi, reikia aiškinti taip, jog pagal ją leidžiamos tokios nacionalinės teisės nuostatos, kuriose numatyta, kad procedūrą dėl atsižvelgimo į ankstesnį kitoje valstybėje narėje priimtą apkaltinamąjį nuosprendį gali inicijuoti ne nuteistas asmuo, o tik ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį priėmusi valstybė narė, t. y. valstybė narė, kurioje nagrinėjama nauja baudžiamoji byla?
3. Ar Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad valstybė, kurioje nagrinėjama nauja baudžiamoji byla, negali pakeisti bausmės, skirtos ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį priėmusios valstybės narės, įvykdymo būdo taip pat tais atvejais, kai pagal antros valstybės nacionalinę teisę ankstesniu teismo apkaltinamuoju nuosprendžiu skirta bausmė turi apimti kitą sankciją arba būti į ją įskaityta, ar ji turi būti įvykdyta atskirai?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 24 Pateikdamas pirmąjį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Pamatinis sprendimas 2008/675 turi būti aiškinamas taip, kad jis taikomas tik byloms dėl galimos kaltinamojo kaltės nustatymo, o gal ir nacionalinei bylai, kurioje vykdymo tikslais subendrinta laisvės atėmimo bausmė skiriama atsižvelgiant į nacionalinio teismo šiam asmeniui skirtą laisvės atėmimo bausmę ir bausmę, kitos valstybės narės paskelbtu ankstesniu apkaltinamuoju nuosprendžiu skirtą tam pačiam asmeniui už kitas veikas.
- 25 Siekiant atsakyti į šį klausimą svarbu pažymėti, kad Pamatinio sprendimo 2008/675 1 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad jo tikslas – nustatyti sąlygas, kuriomis į ankstesnius valstybėje narėje dėl tam tikro asmens paskelbtus apkaltinamuosius nuosprendžius atsižvelgiama kitoje valstybėje narėje nagrinėjamoje naujoje baudžiamajoje byloje prieš tą patį asmenį ir dėl kitų faktų.
- 26 Tuo tikslu šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su jo 5 konstatuojamąja dalimi, valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad tokioje byloje į ankstesnius kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, kuriuos priimant informacija buvo gauta pagal taikomus dokumentus dėl tarpusavio teisinės pagalbos arba keitimosi informacija apie teistumą, pirma, būtų atsižvelgta tiek, kiek pagal nacionalinę teisę atsižvelgiama į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius, ir, antra, kad jiems būtų priskirtos pasekmės, lygiavertės toms, kurios pagal šią teisę priskiriamos pastariesiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams, kiek tai susiję tiek su faktinėmis pasekmėmis, tiek su procesinės ar materialinės teisės pasekmėmis.
- 27 Minėto pamatinio sprendimo 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad šis įpareigojimas taikomas atliekant ikiteisminį tyrimą, teismo nagrinėjimo metu ir vykdant apkaltinamąjį nuosprendį, visų pirma atsižvelgiant į taikytinas procesines taisykles, įskaitant susijusias su nusikalstamos veikos kvalifikavimu, bausmės rūšimi bei dydžiu, ir taisykles, reglamentuojančias nuosprendžio vykdymą. Be to, minėto pamatinio sprendimo 2 ir 7 konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad nacionalinis teismas turi galėti atsižvelgti į kitų valstybių narių teismų priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, pavyzdžiui, kad galėtų nustatyti bausmei vykdyti reikalingą tvarką, ir kad šių apkaltinamųjų nuosprendžių pasekmės turėtų būti lygiavertės nacionalinių sprendimų pasekmėms kiekvieno proceso etapo metu.
- 28 Darytina išvada, kad Pamatinis sprendimas 2008/675 taikomas ne tik bylose dėl galimos kaltinamo asmens kaltės nustatymo, bet ir bylose dėl bausmės vykdymo, kuriose reikia atsižvelgti į kitoje valstybėje narėje anksčiau priimtu apkaltinamuoju nuosprendžiu skirtą bausmę. Kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 59 punkte, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad nagrinėjamu atveju T. Beshkov pradėtas procesas dėl subendrintos bausmės skyrimo priklauso šiai antrai kategorijai, todėl jis patenka į pamatinio sprendimo taikymo sritį.

- 29 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Pamatinis sprendimas 2008/675 turi būti aiškinamas kaip taikomas nacionalinei bylai, kurioje vykdymo tikslais subendrinta laisvės atėmimo bausmė skiriama atsižvelgiant į nacionalinio teismo asmeniui skirtą laisvės atėmimo bausmę ir bausmę, kitos valstybės narės paskelbtu ankstesniu apkaltinamuoju nuosprendžiu skirtą tam pačiam asmeniui už kitas veikas.

Dėl antrojo klausimo

- 30 Pirmiausia reikia pažymėti, kaip nurodyta šio sprendimo 18 punkte, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori išsiaiškinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamą *Landesgericht Klagenfurt* (Klagenfurto apygardos teismas) apkaltinamąjį nuosprendį pirma turi pripažinti kompetentingi Bulgarijos teismai pagal, be kita ko, Baudžiamojo proceso kodekso 463–466 straipsniuose numatytą procedūrą, kad į jį būtų galima atsižvelgti skiriant subendrintą bausmę.
- 31 Be to, kaip buvo pažymėta šio sprendimo 20 ir 21 punktuose, išreikšdamas abejones šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas vis dėlto remiasi prielaida, kad tokios išankstinio pripažinimo procedūros turėtų būti laikomasi, ir savo antruoju klausimu siekia sužinoti, ar Pamatinis sprendimas 2008/675 prieštarauja minėtiems 463–466 straipsniams, nes juose numatyta, kad šios procedūros negali tiesiogiai pradėti kaltinamasis.
- 32 Vis dėlto siekiant pateikti šiam teismui naudingą atsakymą reikia iš pradžių patikrinti, ar pagal šį pamatinį sprendimą draudžiama atlikti tokią pripažinimo procedūrą.
- 33 Taigi remiantis Teisingumo Teismo suformuotoje jurisprudencijoje pripažinta galimybe (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Ucar ir Kilic*, C-508/15 ir C-509/15, EU:C:2016:986, 51 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), antrąjį pateiktą klausimą reikia reformuluoti taip, kad juo siekiama sužinoti, ar Pamatinis sprendimas 2008/675 turi būti aiškinamas taip, jog pagal jį draudžiama, kad prieš atsižvelgiant valstybėje narėje į kitos valstybės narės teismo anksčiau priimtą apkaltinamąjį nuosprendį reikia, kad šis nuosprendis pirmosios valstybės narės kompetentingų teismų būtų pripažintas pagal nacionalinę pripažinimo procedūrą, pavyzdžiui, numatytą, be kita ko, pagrindinėje byloje nagrinėjamo Baudžiamojo proceso kodekso 463–466 straipsniuose, o atsakius į šį klausimą neigiamai, ar pagal šį pamatinį sprendimą draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatyta, kad šią procedūrą gali pradėti tik kompetentingos nacionalinės institucijos, o ne nuteistasis.
- 34 Siekiant atsakyti į šį klausimą reikia padaryti nuorodą į šio sprendimo 11–13 punktuose pateiktą Baudžiamojo proceso kodekso 463–466 straipsnių teksto ištrauką, iš kurios matyti, kad šiuose straipsniuose nustatyta speciali procedūra, pagal kurią kompetentingi Bulgarijos teismai turi iš pradžių pripažinti užsienio teismų paskelbtus galutinius apkaltinamuosius nuosprendžius; tuo siekiama suteikti sprendimui, kuriuo pripažįstami tokie apkaltinamieji nuosprendžiai, tokią pačią galią kaip Bulgarijos teismo priimto apkaltinamojo nuosprendžio. Pagal tokią procedūrą atitinkamas užsienio apkaltinamasis nuosprendis turi būti išnagrinėtas siekiant įsitikinti, kad yra įvykdytos minėtame 463 straipsnyje numatytos sąlygos.
- 35 Taigi Pamatinio reglamento 2008/675 3 straipsnio 1 dalies taikymo tikslais, paminėtais šio sprendimo 26 punkte, nacionalinis teismas iš tikrųjų turi galėti patikrinti, be kita ko, ar į ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius atsižvelgta pagal nacionalinę teisę ir prireikus – kokių pasekmių dėl to kyla pagal šią teisę.
- 36 Vis dėlto, kaip nurodyta šio Pamatinio sprendimo 2 konstatuojamojoje dalyje, juo siekiama įgyvendinti nuosprendžių ir teismų sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principą, įtvirtintą SESV 82 straipsnyje, pakeitusiame ES 31 straipsnį, kuriuo remiantis priimtas šis pamatinis sprendimas. Kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 30, 31 ir 64 punktuose, pagal šį principą draudžiama,

kad pagal minėtą pamatinį sprendimą atsižvelgiant į kitoje valstybėje narėje anksčiau priimtą apkaltinamąjį nuosprendį būtų taikoma nacionalinė išankstinio pripažinimo procedūra, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, ir kad tas nuosprendis dėl to būtų peržiūrėtas (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2016 m. birželio 9 d. *Balogh*, C-25/15, EU:C:2016:423, 54 punktą).

- 37 Būtent todėl Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalyje ir 13 konstatuojamojoje dalyje aiškiai draudžiama atlikti tokią peržiūrą, – turi būti atsižvelgiama į tokius anksčiau kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, kokie jie buvo paskelbti.
- 38 Taigi, priešingai, nei nurodo Austrijos vyriausybė, nors minėtoje 13 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad šiuo pamatiniu sprendimu pripažįstami įvairūs vidaus sprendimai ir procedūros, reikalingi tam, kad būtų atsižvelgta į kitoje valstybėje narėje priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį ir netrukdoma valstybei narei prireikus priimti sprendimą, kuriuo tokiam ankstesniam apkaltinamajam nuosprendžiui priskiriamos lygiavertės teisinės pasekmės, vis dėlto tokio sprendimo priėmimas bet kuriuo atveju negali lemti nacionalinės išankstinio pripažinimo procedūros, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, taikymo.
- 39 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, nereikia atsakyti į klausimą, ar pagal šį pamatinį sprendimą reikalaujama, kad pats nuteistasis galėtų pradėti šią procedūrą.
- 40 Taigi į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Pamatinis sprendimas 2008/675 turi būti aiškinamas taip, jog pagal jį draudžiama, kad prieš atsižvelgiant valstybėje narėje į kitos valstybės narės teismo anksčiau priimtą apkaltinamąjį nuosprendį šis nuosprendis pirmosios valstybės narės kompetentingų teismų būtų pripažintas pagal nacionalinę pripažinimo procedūrą, pavyzdžiui, numatytą pagrindinėje byloje nagrinėjamo Baudžiamojo proceso kodekso 463–466 straipsniuose.

Dėl trečiojo klausimo

- 41 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiamas nacionalinės teisės aktas, kuriame numatyta, jog nacionalinis teismas, kuriam buvo pateiktas prašymas vykdymo tikslais skirti subendrintą laisvės atėmimo bausmę atsižvelgiant, be kita ko, į kitos valstybės narės teismo paskelbtame ankstesniame apkaltinamajame nuosprendyje skirtą laisvės atėmimo bausmę, tuo tikslu pakeičia pastarosios bausmės vykdymo tvarką.
- 42 Pirmiausia reikia pažymėti, kad iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, jog 2014 m. spalio 15 d. *Landesgericht Klagenfurt* (Klagenfurto apygardos teismas) nutartyje konstatavo, kad jo 2010 m. gruodžio 13 d. nuosprendžiu nustatytas trejų metų bausmės vykdymo atidėjimo laikotarpis baigėsi, todėl jis galutinai panaikino T. Beshkov skirtos bausmės dalį, kurios vykdymas buvo atidėtas; taigi visa ši bausmė turi būti laikoma visiškai įvykdyta. Nagrinėjant šį klausimą reikia atsižvelgti į šią aplinkybę; apie ją prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas buvo informuotas tada, kai Teisingumo Teismas, taikydamas savo Procedūros reglamento 101 straipsnį, pateikė jam prašymą pateikti paaiškinimus.
- 43 Atsakant į šį klausimą, be abejo, reikia priminti, kaip nurodyta šio sprendimo 26 punkte, kad pagal Pamatinio reglamento 2008/675 3 straipsnio 1 dalį į anksčiau kitoje valstybėje narėje paskelbtus apkaltinamuosius nuosprendžius iš principo turi būti atsižvelgiama tiek, kiek pagal nacionalinę teisę atsižvelgiama į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius ir jiems turi būti priskirtos pasekmės, lygiavertės toms kurios pagal šią teisę priskiriamos pastariesiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams.

- 44 Vis dėlto pamatinio sprendimo 3 straipsnio 3 dalyje teigiama, kad atsižvelgimo pasekmės negali būti ankstesnių kitų valstybių narių teismų paskelbtų apkaltinamųjų nuosprendžių ir visų su jų vykdymu susijusių sprendimų užprotestavimas arba panaikinimas naują bylą nagrinėjančioje valstybėje narėje. Kaip nurodyta šio sprendimo 37 punkte, toje nuostatoje taip pat atmetama minėtų apkaltinamųjų nuosprendžių peržiūros galimybė; turi būti atsižvelgta į tokius nuosprendžius, kokie jie buvo paskelbti.
- 45 Be to, iš minėto pamatinio sprendimo 6 konstatuojamosios dalies matyti, kad jo tikslas nėra vienoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo vykdymas kitoje valstybėje narėje.
- 46 Darytina išvada, kad pagal tą patį pamatinį sprendimą nacionalinis teismas negali peržiūrėti ir pakeisti anksčiau kitoje valstybėje narėje priimto ir jau įvykdyto apkaltinamojo nuosprendžio vykdymo tvarkos, be kita ko, panaikindamas tuo nuosprendžiu skirtos bausmės vykdymo atidėjimą ir pakeisdamas ją realia laisvės atėmimo bausme. Jis taip pat negali nurodyti iš naujo vykdyti šią taip pakeistą bausmę.
- 47 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąją klausimą reikia atsakyti, kad Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiamas nacionalinės teisės aktas, kuriame numatyta, jog nacionalinis teismas, kuriam buvo pateiktas prašymas vykdymo tikslais skirti subendrintą laisvės atėmimo bausmę atsižvelgiant, be kita ko, į kitos valstybės narės teismo paskelbtame ankstesniame apkaltinamajame nuosprendyje skirtą laisvės atėmimo bausmę, tuo tikslu pakeičia pastarosios bausmės vykdymo tvarką.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 48 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2008 m. liepos 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/675/TVR dėl atsižvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybėse narėse naujose baudžiamosiose bylose turi būti aiškinamas taip, kad jis taikomas nacionalinei bylai, kurioje vykdymo tikslais subendrinta laisvės atėmimo bausmė skiriama atsižvelgiant į nacionalinio teismo asmeniui skirtą laisvės atėmimo bausmę ir bausmę, kitos valstybės narės paskelbtu ankstesniu apkaltinamuoju nuosprendžiu skirtą tam pačiam asmeniui už kitas veikas.**
- 2. Pamatinis sprendimas 2008/675 turi būti aiškinamas taip, jog pagal jį draudžiama, kad prieš atsižvelgiant valstybėje narėje į kitos valstybės narės teismo anksčiau priimtą apkaltinamąjį nuosprendį šis nuosprendis pirmosios valstybės narės kompetentingų teismų būtų pripažintas pagal nacionalinę pripažinimo procedūrą, pavyzdžiui, numatytą *Nakazatelno-protsesualen kodeks* (Baudžiamojo proceso kodeksas) 463–466 straipsniuose.**
- 3. Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiamas nacionalinės teisės aktas, kuriame numatyta, jog nacionalinis teismas, kuriam buvo pateiktas prašymas vykdymo tikslais skirti subendrintą laisvės atėmimo bausmę atsižvelgiant, be kita ko, į kitos valstybės narės teismo paskelbtame ankstesniame apkaltinamajame nuosprendyje skirtą laisvės atėmimo bausmę, tuo tikslu pakeičia pastarosios bausmės vykdymo tvarką.**

Parašai.